

Dit is de nieuwsbrief van het project WEL in ontwikkeling (WEL). Dit project sluit aan bij het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en wil nieuwe beweging creëren in situaties die zijn vastgelopen of waarin jeugdigen zich onvoldoende kunnen ontwikkelen. 116 Samenwerkingsverbanden passend onderwijs hebben subsidie ontvangen voor dit project en zijn aan de slag gegaan voor en met ten minste vijf jeugdigen.

In deze nieuwsbrief een bericht uit Rotterdam waar samenwerkingsverbanden, onderwijs en gemeente al sinds het allereerste begin betrokken zijn bij WEL in Ontwikkeling. Hoe staan zij ervoor, wat hebben ze geleerd en hoe nu verder? 'Ik zou willen dat we binnen het onderwijs een antwoord konden vinden voor de behoeften van alle kinderen. Maar zolang dat niet lukt, ben ik ontzettend blij dat we dankzij WEL in Ontwikkeling buiten alle kaders mogen zoeken naar mogelijkheden.' Dit zegt Philippine van Kooten, directeur van Educé dat de Rotterdamse WEL-jeugdigen uit het voortgezet onderwijs begeleidt. Op basis van de kennis en ervaring die twee jaar WEL heeft opgeleverd, schrijft Educé een advies. Ook wederom een verhaal over een leerkracht op de fiets. Alhoewel Elske Wiersma zich ambulante leerkracht noemt aangezien zij in de provincie Groningen en Drenthe echt de auto pakt om de kinderen thuis te bezoeken. Namens het Samenwerkingsverband PO Groningen begeleidt zij zes kinderen binnen WEL. 'Om te doen wat nodig is, moet je buiten de lijntjes kunnen kleuren. En dat mag in dit project', zegt zij.

De ambulante leerkracht lijkt een blijvertje. In steeds meer regio's wordt ermee geëxperimenteerd en het succes tekent zich af. Vandaar dat nu de vraag zich aandient hoe deze vorm van passende begeleiding behouden kan worden, ook als de WEL-subsidie stopt. Over die vraag buigt zich nu een WEL-werkgroep bestaande uit enthousiaste vertegenwoordigers van meerdere samenwerkingsverbanden. We hopen komend schooljaar met een handreiking te komen. Wil je aansluiten? Zie de agenda.

Tot slot uiteraard weer de agenda voor trainingen en bijeenkomsten in het najaar.

We wensen jullie veel leesplezier en een heel fijne zomer!

De projectpartners [Gedragswerk](#), [Ingrado](#) en [het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd](#) ontvangen graag suggesties en input voor deze nieuwsbrief. In steeds meer regio's is ontwikkeling. Laat van je horen en inspireer elkaar!

WEL ROTTERDAM MAAKT BALANS OP

Als pilotregio van het eerste uur heeft Rotterdam inmiddels een flinke reis afgelegd met de jeugdigen binnen WEL in Ontwikkeling. Er zijn opbrengsten, ervaringen en inzichten. De drie samenwerkende partijen maken de balans op en onderzoeken de mogelijkheden om de opbrengsten van WEL voor de toekomst te behouden.

Samenwerkingsverband Koers VO vroeg de subsidie aan voor WEL in Ontwikkeling en voert de regie over het project. Vervolgens kwam de afdeling Leerrecht en ondersteuning van de gemeente Rotterdam in beeld om de jeugdigen te selecteren voor het project. Mijke Withagen is beleidsadviseur van deze afdeling en vanaf het begin betrokken bij WEL. 'Leerplicht is de aangewezen partij om de start te maken omdat wij eigenlijk de enige zijn die deze leerlingen kunnen vinden. Al langer maakten we ons zorgen om het toenemend aantal leerlingen dat een beroep doet op een vrijstelling 5 onder a van de Leerplichtwet. Daarover organiseerden we al eens een brainstorm met Koers VO. Wat kunnen we doen om dit tij te keren? WEL in Ontwikkeling kwam dus als geroepen. Al snel hadden onze leerplichtambtenaren contact met (de ouders van) vijf jeugdigen die voor het project in aanmerking kwamen. Zij wilden graag leren, maar waren niet in staat om naar school te gaan. Met deze vijf gingen we aan de slag.'

Zoeken buiten kaders

Angelique Nijssen is beleidsmedewerker bij Koers VO waar zij zich bezighoudt met de aansluiting onderwijs-zorg en ook WEL in Ontwikkeling coördineert. De begeleiding van de jeugdigen besteedde Koers VO uit aan Educé, onderdeel van iHub/Horizon, dat ambulante begeleiding biedt in het regulier onderwijs. Daar is Philippine van Kooten sinds dit schooljaar directeur. 'Een prachtproject', noemt zij WEL in Ontwikkeling. Als voormalig directeur van

verschillende scholen ervaarde ze dat het soms onmogelijk is een leerling te bieden wat hij of zij nodig heeft. 'Dat raakte me, en ik zou willen dat we binnen het onderwijs een antwoord konden vinden. Maar zolang dat niet lukt, ben ik ontzettend blij dat we dankzij WEL in Ontwikkeling buiten alle kaders mogen zoeken naar mogelijkheden.'

'De aanpak biedt rust en ruimte, een adempauze; er hoeft in eerste instantie niks.'

Met de WEL-subsidie is een leerkracht aangesteld die (digitale) onderwijsactiviteiten aanbiedt passend bij de behoefte van de jeugdigen. De begeleiding kenmerkt zich door 'vertragen, verzachten en meebewegen'. 'Dat heeft veel opgeleverd', vertelt Philippine van Kooten. 'De aanpak biedt rust en ruimte, een adempauze; er hoeft in eerste instantie niks. Naast de jongere gaan staan en 'er zijn' is in het begin vaak genoeg. Dat is de sleutel. Inmiddels is daar wel wat aan toegevoegd door wat we geleerd en ervaren hebben, onder meer in de Reisleidersopleiding die vanuit WEL wordt aangeboden. Zo weten we dat we het welbevinden van leerlingen kunnen bevorderen door in alles verwachtingen uit te stralen. Dat werkt stimulerend en kan hen het zetje geven dat ze nodig hebben om een volgende stap te durven zetten.'

Advies

De vijf jongeren zijn allen in beweging gekomen; een aantal start komend schooljaar op het bovenschoolse Zorgonderwijscentrum Goudse Plein. Hier wordt een onderwijsgericht dagprogramma geboden waarin gemeente en Koers VO samenwerken en een combinatie van

onderwijs en zorg aanbieden voor jongeren van 12 tot 18 jaar. Angelique Nijssen: 'We bieden in deze veilige setting een onderwijsgericht dagprogramma waarin bij aanvang zorg de hoofdmoot vormt. Langzaam breiden we het onderwijsaanbod uit. Voor een van de WEL-jeugdigen financieren wij het onderwijsdeel op het Goudseplein vanuit WEL. Zij wil staatsexamen doen. Als we haar zouden inschrijven op vo/vso zou zij mogelijk niet kunnen deelnemen aan de particuliere staatsexamens. We hebben er daarom voor gekozen deze leerling niet in te schrijven.'

Philippine van Kooten werkt aan een advies op basis van alle ervaringen en kennis die het project tot nu toe heeft opgeleverd. Een klein inkijkje gunt zij ons alvast:

- wees je ervan bewust dat ieder kind ontwikkelperspectief heeft
- doe het anders dan voorheen
- pas de context aan en niet de jeugdige
- neem de werkwijze uit de Reisleidersopleiding van WEL als basis
- investeer in digitale schoolvoorzieningen
- streef naar inclusief onderwijs en niet naar passend onderwijs
- denk en handel vanuit aanwezigheid – wat is er nodig om ieder kind zoveel als mogelijk op school te laten zijn/aan onderwijs te laten deelnemen?
- voorkom vrijstellingen en bied adempauzes.

Het advies dat Educé schrijft op basis van twee jaar WEL, wordt in het najaar besproken in de projectgroep waaraan de samenwerkende partijen deelnemen. Koers VO en de gemeente Rotterdam hopen zoveel mogelijk opbrengsten van WEL te kunnen borgen.

GEEN DOELEN, GEEN VOORWAARDEN. DAT HELPT!

'Jullie moeten mij hebben!', liet Elske Wiersma het Samenwerkingsverband passend onderwijs PO in Groningen weten. Via via had zij de vacature toegestuurd gekregen voor de functie van ambulante leerkracht voor het project WEL in Ontwikkeling. 'Op mijn lijf geschreven', zegt Elske die inmiddels alweer enige tijd aan het werk is. 'Ik heb 25 ervaring in het onderwijs en ben naast leerkracht onder meer intern begeleider geweest. Behalve ambulante leerkracht voor WEL, ben ik ook leerkracht op een bovenschoolse plusvoorziening en begeleid ik een leerling die thuiszit via een arrangement van het samenwerkingsverband.'

Het recht op ontwikkeling voor ieder kind verzilveren. Zo omschrijft Elske de rode draad in al haar werk. 'Daarom ben ik ook zo enthousiast over WEL. Dit gaat over doen wat nodig is voor de ontwikkeling van kinderen, zonder vooraf doelen te formuleren en zonder voorwaarden. Dat helpt! Om te doen wat nodig is, moet je buiten de lijntjes kunnen kleuren. En dat mag in dit project.'

Grote behoefte

Luuk Hoff is coördinator van het samenwerkingsverband waar Elske aan de slag ging. Van deelverband West om precies te zijn, dat de gemeenten Westerkwartier (Groningen) en Noordenveld (Drenthe) beslaat. Al langer was er grote behoefte aan een aanpak als WEL, vertelt hij. 'Regelmatig werden we benaderd door ouders van kinderen die thuiszaten of een vrijstelling hadden. Zij vroegen zich af of er nu echt niks was dat hun kind verder kon helpen in zijn of haar ontwikkeling. Ik snap die vraag en zou deze kinderen zo graag iets willen bieden. Het moet niet zo zijn dat kinderen met een vrijstelling uit beeld van het onderwijs verdwijnen.'

De WEL-subsidie kwam dus als geroepen. Samen met leerplicht selecteerde Luuk de leerlingen die voor het project in aanmerking kwamen. 'We merkten dat niet alle ouders stonden te springen. Er was al zoveel gedaan en geprobeerd, waarom zou dit nu werken? Uiteindelijk is de doelgroep verbreed naar kinderen die thuiszitten met een

schoolinschrijving en ging Elske aan de slag met zes kinderen; twee met een vrijstelling 5 onder a en twee thuiszitters.'

Bruggen bouwen

Een van hen is een jongen van 11 die woont op een zorgboerderij. Hij wil dolgraag naar school, maar het lukt niet de financiering voor het vervoer naar de so-school in een andere gemeente rond te krijgen. 'Dus ga ik nu elke week een paar uur met hem aan het werk', vertelt Elske. Hij wil graag leren en is creatief en innovatief. Net als bij de andere kinderen sluit ik aan bij zijn interesses. Dat is de sleutel om tot ontwikkeling te komen, altijd en bij ieder kind. In zijn geval zijn we bruggen gaan bouwen van verschillende materialen en hebben we onderzocht hoe het zit met trek- en draagkracht van een constructie. Soms doe ik ook huiswerk-achtige dingen met hem omdat hij dat leuk vindt. Na de zomer gaat hij naar een vso-school waarvoor het vervoer gelukkig wel geregeld is.'

Elske merkt een enorme opluchting bij de ouders waar zij over de vloer komt. 'Er is nu iemand die echt aandacht heeft voor hun kind, die naast hem of haar gaat staan en luistert. Alleen al die opluchting bij de ouders heeft een positief effect op de kinderen.'

Meerwaarde

Met WEL hoopt Luuk aan te tonen dat het nodig en nuttig is om zonder kaders en voorwaarden aan de slag te gaan met kinderen van wie de ontwikkeling is stilgevalen. 'Ik hoop dat we de meerwaarde voor kinderen en ouders kunnen bewijzen en dat we hiervan een reguliere werkwijze kunnen maken voor kinderen die thuiszitten of voor wie dat dreigt. Zo kunnen we voorkomen dat kinderen uitvallen of een in een vrijstelling terecht komen.'

AGENDA

Landelijke bijeenkomst: Het kan WEL!

9 oktober – zie uitnodiging elders in deze nieuwsbrief

.....

Reisleidersopleiding:

26-9 en 17-10: Utrecht

25-11 en 9-12: Zwolle

Daarnaast zijn er mogelijkheden voor incompany

Aanmelden via

lazlovandonkelaar@gedragswerk.nl

Training 'andere gesprek'

Donderdag 12-12 van 13 tot 16 uur

Aanmelden via [Ingrado](#) - Iedere jongere heeft recht op ontwikkeling

Werkgroepen

Inmiddels zijn vanuit WEL twee werkgroepen actief:

- Werkgroep Werken aan onderwijs buiten de schoolmuren:

19-9 van 12-13 uur en

21 nov van 12-13 uur (online)

- Werkgroep Afstandsonderwijs dichterbij:

17-9 van 12-13 uur en

19-11 van 12-13 uur (online)

Wil je meer weten over deze werkgroepen of wil je deelnemen? Neem dan contact op met lazlovandonkelaar@gedragswerk.nl

Woensdag
9 oktober
2024

Landelijke bijeenkomst:

HET KAN WEL!!

WEL in Ontwikkeling nodigt je graag uit voor de landelijke bijeenkomst: HET KAN WEL!

Wat gaan we doen?

Tijdens deze bijeenkomst staan we stil bij wat we samen hebben geleerd en kijken we graag met je vooruit naar het laatste jaar WEL in ontwikkeling. In een WEL-café stellen we de vraag 'hoe verduurzamen en borgen wij wat WEL kan en mag?' We willen graag samen brainstormen over hoe we de opbrengsten van WEL ook ná medio 2025 kunnen voortzetten.

Wil je meedoen?

Heb jij een goed voorbeeld van hoe WEL werkt voor thuiszittende jeugdigen zonder schoolinschrijving in jouw regio? Dan willen we je graag uitnodigen om dit te delen tijdens de bijeenkomst.

Voor wie?

Alle professionals die 'buiten de lijntjes durven kleuren' zodat alle jeugdigen WEL tot ontwikkeling kunnen komen!

En verder...

Erik Dannenberg, voorzitter Divosa, zal een inspirerende lezing verzorgen over zijn visie op inclusie: 'Iedereen hoort erbij, iedereen doet ertoe, iedereen moet mee kunnen doen.'

Wil je WEL aanwezig zijn op 9 oktober? Stuur dan een mail naar Lazlo van Donkelaar lazlovandonkelaar@gedragswerk.nl. Ook als je een bijdrage wil leveren!

Landelijke bijeenkomst: HET KAN WEL!

Woensdag
9 oktober 2024

10.00 - 13.30 uur
(inclusief lunch)

Kanaal 30
Kanaalweg 30
3526 KM Utrecht